

Nr 166.

Av herr **Hagård**, om placering i lönegrad av viss ifrågasatt revisorstjänst i socialstyrelsen.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1943/44 har socialstyrelsen framhållit, bland annat, att de senaste åren medfört en utomordentligt kraftig utveckling av den frivilliga arbetslöshetsförsäkringen, i all synnerhet efter det en rad viktiga förändringar och förbättringar för de försäkrade genomförts vid 1941 års riksdag. Den 1 januari 1942 hade funnits 19 erkända arbetslöshetskassor i verksamhet med inalles omkring 300 000 medlemmar. Sedan under loppet av år 1942 ett antal nya kassor inrättats eller beslutats, beräknas antalet kassor vid årsskiftet 1942/43 komma att uppgå till cirka 26 med minst 600 000 medlemmar. Med hänsyn till pågående utredningar och förarbeten rörande inrättande av nya kassor kan medlemsstocken inom en nära framtid beräknas komma att ytterligare stiga till åtminstone 700 000. Vidare är i detta sammanhang att beakta tillkomsten genom nämnda riksdagsbeslut av de nya försäkringsförmånerna (barn- och hustrutillägg) samt en av förhållandena nödvändiggjord betydande höjning av statsbidragen till försäkringen, vilka omständigheter enligt sakens natur ställa starkt ökade krav på en effektiv, fortlöpande tillsyn och kontroll över kassornas verksamhet från centralmyndighetens sida. Med den nuvarande personalstyrkan kan behovet av sådan kontroll icke nöjaktigt tillgodoses.

På grund av förhållandena på försäkringens område har socialstyrelsen förordat bland annat nyinrättandet av två befattningar i extra ordinarie tjänsteställning, varav en placerad i lönegrad Eo 24 och en i lönegrad Eo 21. Innehavaren av den förra tjänsten skulle, under ledning av byråchefen och i nära kontakt med övriga tjänstemän å byrån, ha såsom huvuduppgift att vid fortlöpande personliga besök och överläggningar med kassornas funktionärer gå dem till handa med praktiska informationer och anvisningar rörande gällande bestämmelsers tillämpning och verksamhetens övriga utövning i olika avseenden. Den andra befattningen skulle särskilt inrättas för handhavandet av den ekonomiska kontrollen över kassorna. Enligt nuvarande föreskrifter tillsätter socialstyrelsen för varje kassa en revisor jämte suppleant för denne. Styrelsen ansåg emellertid, att ett ersättande av detta system med en gemensam revisor, utsedd av tillsynsmyndigheten, skulle vara en mera effektiv och ändamålsenlig anordning än den nuvarande. De för närvarande av statsmedel utgående revisorsarvodena uppgå sammanlagt till omkring 10 000 kronor per år, varför inrättandet av en särskild revisorstjänst i angiven lönegrad ej skulle medföra någon merkostnad för statsverket, bortsett från resekostnaderna. Vid den ökning av antalet kassor,

som redan kunde beräknas vara omedelbart förestående, skulle i stället en besparing för statsverket komma att inträda genom den föreslagna anordningen. Densamma förutsätter emellertid en ändring av 28 § förordningen om erkända arbetslöshetskassor.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t beaktat de härovan av socialstyrelsen anförda synpunkterna. Statsrådet och chefen för socialdepartementet framhåller sålunda, att den omfattning, den statsunderstödda arbetslöshetsförsäkringen numera tagit, synes nödvändig-göra, att personalen å styrelsens arbetsmarknadsbyrå förstärkes med två kvalificerade befattningshavare, därav den ene bör få till huvudsaklig upp-gift att tillhandagå de erkända arbetslöshetskassorna med råd och anvis-ningar samt den andre att ägna sig åt den ekonomiska kontrollen av kas-sornas förvaltning. I samband med inrättandet av sistberörda tjänst bör, enligt departementschefen, revisionen av arbetslöshetskassorna centraliseras till socialstyrelsen och alltså det hittillsvarande systemet upphöra. Förslag om de ändringar, som för en dylik omläggning krävas i förordningen om erkända arbetslöshetskassor samt förordningen om statsbidrag till dessa kassor, förklaras senare skola framläggas för riksdagen i annat samman-hang.

Beträffande lönegradsplaceringen av ifrågavarande båda nya tjänster har departementschefen i propositionen gjort ett visst avsteg från socialstyrelsens förslag. Han säger sålunda, att den nye revisorn bör placeras i lönegraden Ex 21. Det är möjligt, att i fråga om detta förslag vissa besparingssynpunk-ter fått göra sig gällande, men man måste ställa sig tveksam. huruvida de varit på sin plats i detta sammanhang. Den härovan redovisade utveck-lingen av arbetslöshetskassornas verksamhet och de nya krav, som givet-vis ställas på kontrollen till följd av de nya försäkringsförmånerna, kom-mer att ställa stora fordringar på den föreslagna revisorns kvalifikationer och skicklighet. Därför böra givetvis löneförmånerna så anpassas, att ut-sikter finnas till att för befattningen förvärva en därför lämpad person. Såsom förslaget nu föreligger, kan med skäl ifrågasättas, om sådana utsik-ter komma att föreligga.

Vidare må i detta sammanhang framhållas, att den föreslagne revisorn uppenbarligen kommer att få väl så betydande och maktpåliggande upp-gifter som den andre föreslagne befattningshavaren. Den senare skall ju ha att med råd och anvisningar tillhandagå arbetslöshetskassornas styrelser, medan den förre skall utöva kontroll över hela verksamheten. Revisorsupp-draget kommer sannolikt att bli av sådan art. att det kommer att taga ganska lång tid, tills befattningshavaren blir fullt hemmastadd med sin uppgift, och det förefaller därför angeläget, att sådan trygghet och varaktighet är förenad med befattningen, att alltför täta ombyten i densamma icke komma att ske. Med hänsyn härtill synes det lämpligast, att tjänsten i varje fall blir åtminstone en extraordinarie tjänst och icke blott, som föreslagits, en extra

befattning. Då, såsom förut nämnts, revisorns uppgifter komma att bli av lika kvalificerad och betydelsefull art som den andre nu föreslagne befattningshavarens, torde de båda böra placeras i lönegraden Eo 24. Den kostnadsökning, som härav blir följden, torde endast bli skenbar, ty det är uppenbart, att med en kvalificerad innehavare av ifrågavarande revisorstjänst samt med den tillgång till de råd och anvisningar, som erhållas genom den andre befattningshavaren, arbetslöshetskassorna bli i stånd att på ett ur samhällsekonomisk synpunkt bättre sätt än för närvarande förvalta sina angelägenheter. Man bör icke heller bortse från det ökade förtroende, som kommer verksamheten till del, därest kontrollen blir fullt effektiv.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att ifrågavarande revisorstjänst, därest den kommer till stånd, placeras i lönegrad Eo 24.

Stockholm den 23 januari 1943.

Alarik Hagård.
